

Nr 10

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1968/69 inom handelsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

(5:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Tionde huvudtiteln

Handelsdepartementet m. m.

1) Handelsdepartementet: **Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 12, framlagda förslag (punkterna A 1—A 4, s. 8—12 i utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1968) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Handelsdepartementet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 842 000 kr.,

2. till *Handelsdepartementet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 191 000 kr.,

3. till *Handelsdepartementet: Krigsmaterielinspektionen* ett förslagsanslag av 95 000 kr.,

4. till *Handelsdepartementet: Administrationskostnader för utlandsinformationen* ett förslagsanslag av 702 000 kr.

2) Handelssekreterare. Kungl. Maj:t har (punkt A 5, s. 12—13) föreslagit riksdagen att till Handelssekreterare för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 722 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 8 av herrar Ottosson och Gösta Jacobson samt II: 15 av herr Thylén m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte besluta 1) att till Handelssekreterare för budgetåret 1968/69 anvisa ett med

275 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 3 997 000 kr. samt 2) att förordnande för handelssekreterare må, utöver ordinarie tjänstgöringstid om 3 år, kunna förlängas med upp till 4 år,

dels de likalydande motionerna I: 364 av herr *Mattsson m. fl.* och II: 447 av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen under Handelssekreterare anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 550 000 kr. till 4 272 000 kr. förhöjt anslag för finansiering av ytterligare två handelssekreterare utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under förevarande anslag innebär en uppräknings med 617 000 kr., varav 342 000 kr. avser vissa kostnadsfördyringar och återstoden beräknats för en ny handelssekreterartjänst. I motionerna I: 8 och II: 15 samt I: 364 och II: 447 har föreslagits att medel anvisas för två respektive tre nya tjänster.

Det är uppenbart ett allmänt samhällsintresse att kontakterna med för vårt land viktiga marknader kan stärkas och utvidgas. Utsändande av handelssekreterare är en av de vägar, på vilka staten stöder den svenska exporten på det kommersiella planet. Budgetåren 1962/63—1967/68 har handelssekreterarorganisationen byggts ut från 7 till nuvarande 13 kontor. Detta innebär en ny handelssekreterartjänst per budgetår. Enligt utskottets mening är det väl motiverat att organisationen byggs ut ytterligare. Den under senare år tillämpade utbyggnadstakten synes emellertid vara ur olika synvinklar väl avvägd, varför utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag om att medel beräknas för en ny handelssekreterartjänst. Utskottet avstyrker sålunda motionerna I: 8 och II: 15 samt I: 364 och II: 447 såvitt de gäller antalet nya handelssekreterartjänster.

Handelssekreterarna förordnas av Kungl. Maj:t för en tid av tre år. Tjänstgöringstiden förlängs emellertid i allmänhet med ett år och har i särskilda fall förlängts därutöver. I motionerna I: 8 och II: 15 föreslås riksdagen besluta att förordnande för handelssekreterare skall kunna förlängas med upp till fyra år.

Utskottet anser en begränsad förordnandetid innebära vissa fördelar. Härigenom uppnås en sådan rörlighet i systemet, att insatserna på de olika marknaderna kan avpassas efter de konkreta behoven. Därtill kommer att vederbörande handelssekreterares möjligheter till återanställning i enskild tjänst i allmänhet torde bli mer begränsade om tjänstgöringen i utlandet omfattar en längre tidsperiod. Å andra sidan är det uppenbart, att det i speciella fall kan vara motiverat med en förlängning av tjänstgöringstiden utöver den nu normala. Härvid måste naturligen ske en prövning från fall till fall. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t även i fortsättningen kommer att besluta om förlängd förordnandetid om särskilda skäl så motiverar. Med denna utgångspunkt finner utskottet motionerna I: 8 och II: 15, såvitt de avser förordnandetiden för handelssekreterare, inte påkalla någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 8 och II: 15 samt I: 364 och II: 447, samtliga motioner i vad de avser anvisande av medel till flera handelssekreterare än Kungl. Maj:t föreslagit, till *Handelssekreterare* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 722 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 8 och II: 15 i vad de avser tjänstgöringstiden för handelssekreterare.

3) **Kommittéer m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 6, s. 13) hemställer utskottet

att riksdagen till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 450 000 kr.

4) **Extra utgifter.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 7, s. 14) hemställer utskottet

att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Utrikeshandel m. m.

5) **Kommerskollegium.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 1—B 2, s. 15—17) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Kommerskollegium: Avlöningar* ett förslagsanslag av 5 952 000 kr.,

2. till *Kommerskollegium: Omkostnader* ett förslagsanslag av 553 000 kr.

6) **Sprängämnesinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt B 3, s. 17) föreslagit riksdagen att till Sprängämnesinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 191 av herr *Werner* och II: 247 av herr *Jansson m. fl.* har hemställts att riksdagen i skrivelse till regeringen begär A. en skyndsam utredning och förslag till åtgärder rörande riskfyllda arbetsprocesser inom sprängämnesindustrin; samt B. förslag om att sprängämnesinspektionen i administrativt och annat avseende helt blir underställd arbetskyddsstyrelsen.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förevarande förslag till medelsanvisning till avlöningar vid sprängämnesinspektionen tillstyrker utskottet.

I motionerna I: 191 och II: 247 har framställts yrkande avseende sprängämnesinspektionens ställning. Denna fråga har tidigare prövats av riksdagen. Då några skäl för ett ändrat ståndpunktstagande från riksdagens sida inte i motionerna anförts avstyrker utskottet det ifrågavarande yrkandet.

Vad beträffar motionerna i övrigt vill utskottet erinra om att det i sitt utlåtande nr 155 år 1965 förutsatte att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följde frågan om effektiviteten av förefintliga säkerhetsanordningar i samband med sprängämnens tillverkning och förvaring. Riksdagen har i skrivelse till Kungl. Maj:t givit denna uppfattning till känna. Till följd härav och mot bakgrunden av chefens för socialdepartementet svar på den i motionerna angivna interpellationen synes någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida inte påkallad i frågan.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Sprängämnesinspektionen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 644 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 191 och II: 247.

7) **Sprängämnesinspektionen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 4, s. 18) hemställer utskottet

att riksdagen till *Sprängämnesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 88 000 kr.

8) **Främjande av utrikeshandeln m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt B 5, s. 18—22) föreslagit riksdagen att till Främjande av utrikeshandeln m. m. för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 7 262 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 364 av herr *Mattsson m. fl.* och II: 447 av herr *Andersson i Örebro m. fl.* har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen under Småindustrins exportråd och Småindustrins exportbyrå anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 61 000 kr. till 492 000 kr. förhöjt anslag.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär att till kommersiell information i utlandet anvisas ytterligare 1 milj. kr., dvs. en höjning med drygt 25 procent, till utrikeshandelsstipendier ytterligare 35 000 kr., till utrikeshandelskamrarna ytterligare 17 000 kr. samt för praktikantverksamheten vid handelskamrarna och för övriga exportfrämjande åtgärder oförändrade belopp med 300 000 kr. respektive 90 000 kr. Utskottet tillstyrker de sålunda föreslagna medelsanvisningarna.

Vad beträffar småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå har Kungl. Maj:t för nästa budgetår beräknat 431 000 kr., dvs. en ökning med

38 000 kr. I motionerna I: 364 och II: 447 föreslås en ökning med 61 000 kr. i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Det i motionerna framförda yrkandet överensstämmer med ett av småindustrins exportråd i dess anslagsframställning för nästa budgetår upptaget alternativt förslag om medelsanvisning. Ifrågavarande medelsbehov har alltså prövats av Kungl. Maj:t vid anslagsavvägningen för nästa budgetår. Enligt utskottets uppfattning har inte i motionerna anförts några skäl som motiverar avsteg från Kungl. Maj:ts förslag på förevarande punkt. Utskottet avstyrker därför ifrågavarande yrkande i motionerna I: 364 och II: 447 och biträder Kungl. Maj:ts förslag om en medelsanvisning av 431 000 kr. till småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 364 och II: 447, såvitt nu är i fråga, till *Främjande av utrikeshandeln m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 7 262 000 kr.

9) **Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 6—B 9, s. 22—24) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete* ett reservationsanslag av 90 000 kr.,

2. till *Bidrag till Svenska slöjdföreningen* ett anslag av 200 000 kr.,

3. till *Bidrag till vissa internationella byråer m. m.* ett förslagsanslag av 210 000 kr.,

4. till *Inredning av gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.* ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

Pris-, konkurrens- och konsumentfrågor

10) **Näringsfrihetsrådet: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 1—C 4, s. 25—27) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Näringsfrihetsrådet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 225 000 kr.,

2. till *Näringsfrihetsrådet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 15 000 kr.,

3. till *Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar* ett förslagsanslag av 974 000 kr.,

4. till Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader ett förslagsanslag av 51 000 kr.

11) Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt C 5, s. 27—28) föreslagit riksdagen att till Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 492 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 150 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 611 av fru *Hamrin-Thorell m. fl.* och II: 777 av herr *Nihlfors m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen till Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 150 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 5 642 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 615 av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.* samt II: 778 av herrar *Nilsson* i Tvärålund och *Svensson* i Vä vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla, att statens åtgärder för konkurrens- och prisövervakning måtte på ett rättvist sätt inriktas på att bekämpa oskäligen priser i fråga om varor och tjänster under beaktande av att på grund av konkurrensbegränsande avtal vållade åtgärder från sammanslutningar av företagare eller anställda därvid måtte i samma mån bli föremål för den statliga kostnadsövervakningen.

Utskottet. Kungl. Maj:t har föreslagit att ifrågavarande anslag räknas upp med 342 000 kr. till 5 492 000 kr. I motionerna I: 611 och II: 777 har yrkats en ytterligare medelsanvisning av 150 000 kr. Beloppet avses för fyra nya tjänster i enlighet med förslag som pris- och kartellnämnden framfört i sin anslagsframställning för budgetåret 1968/69.

I anledning av nämnda motionsyrkande får utskottet erinra om att riksdagen förra året beslöt en inte obetydlig förstärkning av nämndens personalresurser. Förutsättningarna för en effektiv bevakning av pris- och konkurrensförhållandena har härigenom väsentligt förbättrats. Mot denna bakgrund biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker sålunda motionerna I: 611 och II: 777, såvitt nu är i fråga.

I motionerna I: 615 och II: 778 beröres en rad frågor, i huvudsak avseende verksamheten på pris- och konkurrensområdet. Till en del av dessa tog riksdagen ställning förra året vid behandlingen av propositionen 1967: 75 med förslag angående effektivisering av verksamheten på pris- och konkurrensområdet samt konsumentforskningen. Andra faller inom konsumentutredningens utredningsuppdrag eller är till väsentliga delar föremål för överväganden i andra sammanhang. Med hänsyn till det anförda synes mo-

tionerna I: 615 och II: 778 inte böra föranleda någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 611 och II: 777, såvitt nu är i fråga, till *Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 5 492 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 615 och II: 778.

12) *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader.* Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 6, s. 29) hemställer utskottet

att riksdagen till *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 378 000 kr.

13) *Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt C 7, s. 29—31) föreslagit riksdagen att till Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 960 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 788 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 250 av herrar *Palm* och *Arne Pettersson* samt II: 458 av fru *Lewén-Eliasson m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att konsumentutredningen får i uppdrag att lämna förslag till ett administrativt och organisatoriskt system för konsumentpolitiken som har i motionerna angiven inriktning,

dels de likalydande motionerna I: 611 av fru *Hamrin-Thorell m. fl.* och II: 777 av herr *Nihlfors m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen a) till Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 261 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 3 221 000 kr. och b) i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning och förslag om inrättande av konsumentupplysningscentraler i Göteborg, Malmö och Umeå fr. o. m. budgetåret 1969/70.

Utskottet. I propositionen föreslås att konsumentinstitutet får disponera inkomster vid uppdragsprovningar för att anställa tillfällig personal och skapa förutsättningar för ökad uppdragsverksamhet. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Vad beträffar medelsanvisning för nästa budgetår till avlöningar vid kon-

sumentinstitutet föreslås en ökning med 172 000 kr. Därvid har beräknats medel till en ny konsulenttjänst. I motionen I: 611 och II: 777 yrkas därutöver medel för fem nya tjänster vid undersökningsavdelningarna.

Medgivandet att disponera förutnämnda inkomster innebär bl. a. att den nuvarande personalen kan i ökad omfattning inrikta sina arbetsinsatser på institutets egen undersökningsverksamhet. Med hänsyn härtill och till de förstärkningar av institutets personal som skett under innevarande budgetår kan utskottet ej tillstyrka en större höjning av ifrågavarande avlöningsanslag än Kungl. Maj:t förordat.

I motionerna I: 611 och II: 777 har vidare hemställts att riksdagen skall begära utredning och förslag om inrättande av konsumentupplysningscentraler i Göteborg, Malmö och Umeå fr. o. m. budgetåret 1969/70. Utskottet får erinra om att den förra året tillkallade konsumentutredningen enligt sina direktiv bl. a. har att undersöka om behov föreligger av regionala och lokala organ för att i ökad utsträckning tillvarata konsumenternas intressen. Enligt utskottets mening bör resultatet av nämnda undersökning ej föregripas. Utskottet kan därför ej förorda att riksdagen nu fattar principbeslut om ifrågavarande konsumentupplysningscentraler.

Såvitt utskottet kunnat finna är de i motionerna I: 250 och II: 458 väckta spörsmålen av den natur att de ryms inom det till konsumentutredningen givna uppdraget. Med hänsyn härtill påkallar enligt utskottets mening ifrågavarande motioner inte någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 611 och II: 777, i vad de avser medelsanvisning till avlöningar vid statens konsumentinstitut, till *Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 2 960 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 611 och II: 777 i vad de avser konsumentupplysningscentraler,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 250 och II: 458.

14) *Statens institut för konsumentfrågor: Omkostnader m. fl. anslag.* Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 8—C 10, s. 31—34) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statens institut för konsumentfrågor: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 322 000 kr.,
2. till *Statens institut för konsumentfrågor: Undersökningar och upplysningsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 298 000 kr.,

3. till *Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning* ett reservationsanslag av 3 260 000 kr.

15) **Bidrag till varudeklarationsnämnden.** Kungl. Maj:t har (punkt C 11, s. 34—35) föreslagit riksdagen att till Bidrag till varudeklarationsnämnden för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 800 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 611 av fru *Hamrin-Thorell m. fl.* och II: 777 av herr *Nihlfors m. fl.* har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen till Bidrag till varudeklarationsnämnden anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 185 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 985 000 kr.

Utskottet. Varudeklarationsnämnden har till uppgift att verka för ökad användning av upplysande varudeklarationer och att därvid särskilt tillse, att dessa blir vederhäftiga och i lämplig omfattning enhetligt utformade.

Utskottet ansluter sig till departementschefens bedömning beträffande anslagsberäkningen för nästa budgetår och avstyrker motionerna I: 611 och II: 777 såvitt de avser medelsanvisning under denna anslagsrubrik.

Yrkandet i motionerna innefattar jämväl förslag om att detta bidragsanslag, som nu är obetecknat, skall ändras till förslagsanslag. Utskottet kan ej biträda yrkandet.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 611 och II: 777, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till varudeklarationsnämnden* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 800 000 kr.

Patent- och registreringsväsendet

16) **Patent- och registreringsverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt D 1, s. 36—39) föreslagit riksdagen att a) bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta en tjänst vid patent- och registreringsverket som patenträttsråd i Ce 1, b) till Patent- och registreringsverket: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 18 474 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 17 274 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 368 av herr *Stefanson m. fl.* och II: 459 av herr *Löfgren m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte besluta att under tionde huvudtiteln till Patent- och registreringsverket: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 18 928 000 kr.

Utskottet. Departementschefen anmäler att Kungl. Maj:t den 30 juni 1967 anbefallt patent- och registreringsverket att fortsätta arbetet med långtidsplanering för verket efter de allmänna riktlinjer som gällt för arbetet med den som ett första steg i fråga om verkets långsiktiga planering i oktober 1966 framlagda långtidsplanen. Vidare har Kungl. Maj:t godkänt att utvecklings- och rationaliseringsarbetet i ämbetsverket i mån av tillgång på medel bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med det program som tagits upp i långtidsplanen. I samma beslut ställdes 75 000 kr. från tionde huvudtitelns kommittéanslag till patentverkets förfogande för att bestrida kostnader till experter vid det fortsatta arbetet med långtidsplaneringen och för att fortsätta en påbörjad undersökning rörande likhetsgranskning av nya varumärken med datamaskinella metoder.

I motionerna I: 368 och II: 459 har hemställts att ifrågavarande avlöningsanslag uppräknas med 454 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Beloppet avser fem tjänster som byrådirektör och återstoden — 150 000 kr. — biträdespersonal.

Med anledning av detta yrkande får utskottet framhålla att i propositionen föreslagits en inte obetydlig förstärkning av patentverkets resurser. Förutom 260 000 kr. för anställande av biträdespersonal m. m. har medel beräknats för åtta nya tjänster, varav en som patenträttsråd. Utskottet tillstyrker dessa förslag och är med hänsyn till det pågående rationaliseringsarbetet inte berett att förorda en ytterligare utökning av ämbetsverkets personalorganisation budgetåret 1968/69. Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet under anslaget har inte givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta en tjänst vid patent- och registreringsverket som patenträttsråd i Ce 1,

2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 368 och II: 459 till *Patent- och registreringsverket: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 18 474 000 kr.

17) **Patent- och registreringsverket: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 2, s. 39—40) hemställer utskottet

att riksdagen till *Patent- och registreringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 951 000 kr.

18) **Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 3, s. 40) hemställer utskottet

att riksdagen till *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 900 000 kr.

Ekonomisk försvarsberedskap

19) **Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 1—E 4, s. 41—45) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 726 000 kr.,

2. till *Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader* ett förslagsanslag av 822 000 kr.,

3. till *Omkostnader för statlig lagerhållning m. m.* ett förslagsanslag av 50 660 000 kr.,

4. till *Distributionsmateriel för olja* ett reservationsanslag av 850 000 kr.

Diverse

20) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 1, s. 46) hemställer utskottet

att riksdagen till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 397 000 kr.

21) **Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet.** Kungl. Maj:t har (punkt F 2, s. 46—48) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 3 665 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 265 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 369 av fröken *Stenberg m. fl.* och II: 464 av herr *Thylén m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 4 165 000 kr. samt att av detta anslag 650 000 kr. skall utgå till förbundets inrikesavdelning.

Utskottet. Frågan om åtgärder för planering och samordning av verksamheten på den inrikes turisttrafikens område har utretts av 1964 års turisttrafikutredning, vilken hösten 1966 avlämnat betänkandet »Turisttrafiken i Sverige». Utredningen har föreslagit att vid Svenska turisttrafikför-

bundet skall inrättas en inrikesavdelning. Kostnaderna härför har i betänkandet beräknats till 650 000 kr.

Under ett antal år har viss försöksverksamhet bedrivits i frågor som rör den inrikes turisttrafiken. Enligt departementschefen bör ytterligare erfarenheter vinnas genom fortsatt försöksverksamhet under budgetåret 1968/69 innan slutlig ställning tas till turisttrafikutredningens förutnämnda förslag. Utskottet har inte funnit några skäl motivera ett annat ställningstagande än det departementschefen redovisat. Härav följer att utskottet inte kan tillstyrka det i motionerna I: 369 och II: 464 framställda yrkandet, vilket avser ifrågavarande inrikesavdelning.

För ifrågavarande fortsatta försöksverksamhet under budgetåret 1968/69 har 150 000 kr. beräknats under handelsdepartementets kommittéanslag. Utskottet har under punkten 3 tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning under nämnda anslagsrubrik. Utskottet har inhämtat att — utöver angivna belopp — av särskilda fondmedel ytterligare bidrag torde komma att anslås till den fortsatta försöksverksamheten. Med hänsyn inte minst till betydelsen av att frågan om en effektiv samordning av olika funktioner på turistväsendets område blir ytterligare belyst anser utskottet det värdefullt att försöksverksamheten kan intensifieras.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 369 och II: 464 till *Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 3 665 000 kr.

22) **Turistpropaganda i Amerikas förenta stater.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 3, s. 49) hemställer utskottet

att riksdagen till *Turistpropaganda i Amerikas förenta stater* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 154 000 kr.

23) **Kostnader för vissa nämnder m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 5, s. 55—56) hemställer utskottet

att riksdagen till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 28 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

24) **Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt II: 1, s. 57) hemställer utskottet

att riksdagen till *Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett investeringsanslag av 1 379 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

25) **Lån till utbyggnad av oljelagringen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 1, s. 57—58) hemställer utskottet

att riksdagen till *Lån till utbyggnad av oljelagringen* för budgetåret 1968/69 anvisar ett investeringsanslag av 63 350 000 kr.

Diverse kapitalfonder

Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap

26) **Förrådsanläggningar m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt VIII: 1, s. 59—60) hemställer utskottet

att riksdagen till *Förrådsanläggningar m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett investeringsanslag av 2 765 000 kr.

UPPSKJUTEN FRÅGA

27) **Uppskjuten fråga.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts under punkt *F 4* Avsättning till fonden för idrottens främjande framlagda förslag, vilket utskottet här anmäler.

Stockholm den 5 mars 1968

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström (s), Birger Andersson (s), Virgin (h), Axel Andersson (fp), Fritz Persson (s), Rikard Svensson (s), fru Wallentheim (s), herrar Kaijser (h), Nyman (fp), Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Ottosson (h), Högström (s), fru Elvy Olsson (cp) och herr Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Bohman (h), Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Eliasson i Sundborn (cp), Mellqvist (s), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Nihlfors (fp), Turesson (h), fröken Olsson (s), herrar Gustafsson i Skellefteå (fp), Lindholm (s), Fagerlund (s), Westberg (fp), Sjönell (cp) och Nilsson i Kristianstad (s).

Reservationer

1) vid punkten 2 (Handelssekreterare) av herrar Virgin (h), Axel Andersson (fp), Kaijser (h), Nyman (fp), Ottosson (h), fru Elvy Olsson (cp), herrar Johan Olsson (cp), Bohman (h), Eliasson i Sundborn (cp), Nihlfors (fp), Turesson (h), Gustafsson i Skellefteå (fp), Westberg (fp) och Sjönell (cp) som anser att utskottet bort tillstyrka i motionerna I: 8 och II: 15 framställt yrkande om anvisande av medel till en handelssekreterare utöver Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Det är» och slutar med »nya handelssekreterartjänster» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Handelssekreterarna är ett viktigt komplement till den ordinarie utrikesrepresentationen. Självfallet är den kommersiella bearbetningen av utlandsmarknaderna i första hand en näringslivets egen angelägenhet. Det måste emellertid anses vara ett starkt allmänt intresse att vårt land väl utnyttjar de tillfällen som erbjuder sig att stärka och utvidga kontakterna med för oss viktiga marknader. Mot bakgrunden av en allmänt växande internationell konkurrens framstår betydelsen av en effektiv marknadsföring i dag med större skärpa än tidigare.

Exportföreningen har i sin anslagsframställning framfört önskemål om tre nya handelssekreterare. De bör enligt föreningen stationeras på kommersiellt relativt oövakade marknader där snabbt utbyte av åtgärder kan väntas, nämligen en i Östeuropa (Prag), en i Fjärran Östern (Bangkok) och en i sydöstra delen av Amerikas förenta stater (Atlanta). Utskottet anser detta förslag väl underbyggt och vill särskilt peka på betydelsen av att den kommersiella bevakningen av Östeuropa och Fjärran Östern snarast kan intensifieras. Mot denna bakgrund har utskottet funnit sig böra föreslå att i enlighet med yrkandet i motionerna I: 8 och II: 15 medel för budgetåret 1968/69 anvisas till två nya handelssekreterartjänster. Förslaget i motionerna

I: 364 och II: 447 om ytterligare en ny tjänst är utskottet däremot ej berett tillstyrka.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 364 och II: 447 samt med bifall till motionerna I: 8 och II: 15, samtliga motioner i vad de avser anvisande av medel till flera handelssekreterare än Kungl. Maj:t föreslagit, till *Handelssekreterare* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 997 000 kr.,»

2) vid *punkten 8* (Främjande av utrikeshandeln m. m.) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Bohman* (h), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Westberg* (fp) och *Sjönell* (cp) som anser att utskottet bort tillstyrka hemställan i motionerna I: 364 och II: 447 om medelsanvisning till småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar med »Det i» och slutar med »småindustrins exportbyrå» bort ha följande lydelse:

»Småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå bedriver en verksamhet som allmänt anses vara av vital betydelse för de mindre och medelstora företagens möjligheter att bevaka den internationella marknaden och få avsättning för sina produkter. I ett läge som karakteriseras av skärpt internationell konkurrens anser utskottet starka skäl tala för en ökad statlig bidragsgivning i syfte att i första hand skapa bättre förutsättningar för marknadsundersökningar av skilda slag. I enlighet med förslaget i motionerna I: 364 och II: 447 förordar därför utskottet en medelsanvisning av 492 000 kr. till småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå.»

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 364 och II: 447, såvitt nu är i fråga, till *Främjande av utrikeshandeln m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 7 323 000 kr.»

3) vid *punkten 11* (Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Nyman* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Westberg* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka i motionerna I: 611 och II: 777 framställt yrkande om medel för personalökning vid statens pris- och kartellnämnd och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 6 som börjar med »I anledning av» och slutar med »i fråga» bort ha följande lydelse:

»De personella resurserna vid nämnden är även efter den av förra årets riksdag beslutade upprustningen mycket begränsade i förhållande till ar-

betsuppgifternas omfattning och kraven på insatser. Med hänsyn till betydelsen av att pris- och konkurrensförhållandena effektivt kan bevakas tillstyrker utskottet motionerna I: 611 och II: 777, såvitt här är i fråga, och föreslår sålunda att ifrågavarande anslag upptages med 5 642 000 kr.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 611 och II: 777, såvitt nu är i fråga, till *Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 5 642 000 kr.,»

4) vid *punkten 13* (Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar)

a) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Nyman* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Westberg* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 611 och II: 777 om personalökning vid konsumentinstitutet och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 8 som börjar med »Medgivandet att» och slutar med »Kungl. Maj:t förordat» bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening har i motionerna I: 611 och II: 777 anförts bärande skäl för en fortsatt upprustning av konsumentinstitutets resurser. En aktiv och väl utbyggd konsumentvaruforskning är en förutsättning för en meningsfylld konsumentupplysning. Utskottet tillstyrker därför den i motionerna föreslagna medelsanvisningen och föreslår att till avlöningar vid konsumentinstitutet anvisas 3 221 000 kr.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 611 och II: 777, i vad de avser medelsanvisning till avlöningar vid statens konsumentinstitut, till *Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 221 000 kr.,»

b) av fru *Lewén-Eliasson* (s).

5) vid *punkten 15* (Bidrag till varudeklarationsnämnden) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Nyman* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Westberg* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 611 och II: 777 i vad de avser höjt bidrag till varudeklarationsnämnden och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9 som börjar med »Utskottet ansluter» och slutar med »denna anslagsrubrik» bort ha följande lydelse:

»Den i motionerna I: 611 och II: 777 föreslagna ökningen av bidraget till

varudeklarationsnämnden har motiverats av önskemål om bättre förutsättningar för internationellt samarbete samt för utredningar och information. Utskottet har funnit bärande skäl anförda för den i motionerna yrkade höjningen av ifrågavarande bidragsanslag. Med tillstyrkande av motionerna föreslår utskottet att under nu ifrågavarande anslagsrubrik anvisas 985 000 kr.»

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 611 och II: 777, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till varudeklarationsnämnden* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 985 000 kr.»

6) vid *punkten 16* (Patent- och registreringsverket: Avlöningar) av herrar *Virgin* (h), *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Nyman* (fp), *Ottosson* (h), *Bohman* (h), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Westberg* (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 368 och II: 459 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 10 som börjar med »Med anledning av» och slutar med »till erinran» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet delar patentverkets uppfattning att handläggningen av patentärenden och den service verket lämnar i patentfrågor är ett väsentligt led i industrins tekniska utvecklingsprocess. Ämbetsverkets insatser får direkt betydelse för industrins möjligheter att satsa på tekniskt nyskapande samt att rationellt och snabbt exploatera gjorda uppfinningar.

Patentverkets balans när det gäller oavgjorda patentansökningar har under det senaste året fortsatt att växa, vilket enligt utskottets mening motiverar en kraftigare förstärkning av ämbetsverkets resurser än Kungl. Maj:ts förslagit. Budgetskäl kan inte anföras häremot, då sedan länge tillämpats den principen att verket skall vara självfinansierande. Genomförda avgiftshöjningar gör att merutgifterna vid ett bifall till motionerna väl täckes.

På grund av det anförda och med hänvisning till vad i motionerna framhållits tillstyrker utskottet yrkandet i motionerna I: 368 och II: 459.»

dels utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 368 och II: 459 till *Patent- och registreringsverket: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 18 928 000 kr.»